

Súd: Okresný súd Humenné
Spisová značka: 15Csp/90/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6119236632
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 11. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Kurucová
ECLI: ECLI:SK:OSHE:2019:6119236632.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Humenné sudkyňou JUDr. Janou Kurucovou v spore veci žalobcu EOS KSI Slovensko, s.r.o., Pajštúnska 5, Bratislava, IČO: 35 724 803, zast. TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o., Pajštúnska 5, Bratislava, IČO: 36 613 843 proti žalovanému Q. P., nar. XX. X. XXXX, R. XX/X, S. K. D., o zaplatenie 663,14 eur s prísl., takto

rozhodol:

Žalovaný je p o v i n n ý uhradiť žalobcovi 350,12 eur, spolu s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 202,83 eur od 5.4.2016 do zaplatenia a s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 147,29 eur od 4.5.2016 do zaplatenia, všetko v lehote 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

V prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a .

P r i z n á v a žalobcovi vo vzťahu k žalovanému právo na náhradu trov konania v rozsahu 10,60% z celkových trov s tým, že o výške trov rozhodne po právoplatnosti tohto rozsudku samostatným uznesením, ktoré vydá vyšší súdny úradník.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobca podal dňa 22. 2. 2019 na Okresný súd Banská Bystrica žalobu v upomínacom konaní, v ktorom žiadal vydať platobný rozkaz a zaviazať žalovaného na zaplatenie sumy 663,14 eur, úroku z omeškania 5% ročne zo sumy 202,83 eur od 5. 4. 2016 do zaplatenia, úroku z omeškania 5% ročne zo sumy 147,29 eur od 4. 5. 2016 do zaplatenia a na náhradu trov konania.

Žalobu odôvodnil tak, že zmluvou o postúpení pohľadávok zo dňa 21. 6. 2017 postúpil Slovak Telekom, a.s. na žalobcu pohľadávku voči žalovanému. Postupca uzatvoril so žalovaným zmluvu dňa 22. 2. 2016. Predmetom bolo poskytnutie telekomunikačných služieb v zmysle Zákona o elektronických komunikáciách. Postupca vystavil žalovanému faktúry, z ktorých si žalobca v tomto konaní uplatnil 663,14 eur. Mimo tejto sumy si žalobca uplatnil aj úrok z omeškania a náhradu trov konania.

Žalovaná suma 663,14 eur pozostáva zo sumy 350,12 eur za poskytnuté služby a zo sumy 313,02 eur titulom zmluvnej pokuty. Žalobca v žalobe poukázal na to, že postupca a žalovaný sa dohodli, že pre prípad porušenia záväzku viazanosti vznikne postupcovi právo na zaplatenie vyúčtovanej zmluvnej pokuty. Zmluvná pokuta okrem sankčnej a prevenčnej funkcie predstavuje aj paušalizovanú náhradu škody spôsobenej v dôsledku porušenia záväzku viazanosti vzhľadom na benefity, ktoré postupca poskytol žalovanému na základe zmluvy. Benefity sa rozumie súčet všetkých zliav zo štandardných poplatkov za poskytnuté telekomunikačné služby, ako aj zľava z mobilného telefónu. Vyúčtovaná zmluvná pokuta bola vypočítaná podľa vzorca uvedeného v dodatku, ktorý vyjadruje denné klesanie zo základu pre výpočet počas doby viazanosti až do dňa ukončenia zmluvy v dôsledku porušenia záväzku

viazanosti alebo do dňa prerušenia poskytovania telekomunikačných služieb v dôsledku porušenia záväzku viazanosti. Zmluvná pokuta bola vyčíslená nasledovne: $340 - (58/731) \times 340 = 313,02$ eur.

2. Okresný súd Banská Bystrica v upomínacom konaní žalobe žalobcu vyhovel platobným rozkazom zo dňa 8. 3. 2019 sp. zn. XXUp/XXX/XXXX, ktorý sa nepodarilo doručiť žalovanému do vlastných rúk. O tejto skutočnosti Okresný súd Banská Bystrica v zmysle ustanovenia §10 ods. 1 Zák. č. 307/2016 Z.z. upovedomil žalobcu a zároveň ho vyzval, aby v lehote 15 dní navrhol pokračovanie v konaní na súde príslušnom na prejednanie veci podľa C.s.p..

Žalobca navrhol pokračovanie v konaní na súde príslušnom na prejednanie veci podľa C.s.p. a preto dňa 19. 6. 2019 bola vec postúpená tunajšiemu súdu.

3. Keďže v danej veci boli splnené podmienky podľa ustanovenia §177 ods. 2 písm. a) C.s.p., súd vo veci rozhodol na základe predložených listinných dôkazov bez nariadenia ústneho pojednávania. V súlade s ustanovením §219 ods. 3 C.s.p. súd miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku súd zverejnil na úradnej tabuli súdu a na webovej stránke súdu v lehote najmenej päť dní pred jeho vyhlásením, t.j. tento oznam bol vyvesený od 13. 11. 2019 do 19. 11. 2019.

4. Súd sa oboznámil s predloženými listinnými dôkazmi, najmä so zmluvou o poskytovaní verejných služieb, dodatkom k zmluve o poskytovaní verejných služieb, všeobecnými podmienkami pre poskytovanie verejných služieb spoločnosti Slovak Telekom, a.s., cenníkmi, faktúrami, zmluvou o postúpení pohľadávok + dodatkom k zmluve o postúpení pohľadávok + prílohami + oznámením o postúpení pohľadávky, pokusom o zmier a zistil nasledujúci skutkový stav.

5. Právny predchodca žalobcu, spoločnosť Slovak Telekom, a.s., Bajkalská 28, Bratislava, IČO: 35 763 469 a žalovaný uzavreli dňa 22. 2. 2016 Zmluvu o poskytovaní verejných služieb, na základe ktorých právny predchodca žalobcu sa zaviazal poskytovať žalovanému elektronické telekomunikačné služby prostredníctvom zvoleného programu.

6. Toho istého dňa 22. 2. 2016 strany sporu uzatvorili aj Dodatok k Zmluve o poskytovaní verejných služieb, na základe ktorého právny predchodca žalobcu poskytol žalovanému predaj dátového zariadenia za zvýhodnenú cenu 19 eur, pričom neakciová cena tohto zariadenia by bolo 309 eur. Žalovaný sa zaviazal k viazanosti na obdobie 24 mesiacov, zmluvná pokuta (základ - počiatočná suma, ktorá bude klesať) je 340 eur (Tabuľka č. 1 Dodatku).

Podľa bodu 1 písm. b) Dodatku, predmetom tohto dodatku je záväzok Účastníka riadne a včas platiť cenu za zariadenie a poskytovanie Služieb Podniku podľa zvoleného programu Služieb a dodržiavať svoje povinnosti v súlade so Zmluvou, týmto Dodatkom, Všeobecnými podmienkami pre poskytovanie verejných služieb prostredníctvom mobilnej siete Podniku (ďalej len „Všeobecné podmienky“), Cenníkom pre poskytovanie služieb Podniku (ďalej len „Cenník“).

Podľa bodu 3 Dodatku, Záväzok viazanosti: Účastník sa zaväzuje, že po dobu špecifikovanú v tabuľke č. 1 odo dňa uzavretia tohto Dodatku (ďalej len „doba viazanosti“): zotrúva v zmluvnom vzťahu s Podnikom a bude vo vzťahu k SIM karte využívať Služby Podniku podľa Zmluvy v znení tohto Dodatku, teda nevykoná žiadny úkon, ktorý by viedol k ukončeniu Zmluvy a bude riadne a včas uhrádzať cenu za poskytované služby (ďalej len „záväzok viazanosti“. Porušením záväzku viazanosti preto je:

a.) Výpoveď Zmluvy Účastníkom, ak výpovedná lehota alebo iná osobitne dohodnutá lehota uplynie počas dojednanej doby viazanosti;

b.) Žiadosť Účastníka o prenesenie telefónneho čísla uvedeného v tomto Dodatku k inému podniku poskytujúcemu služby elektronických komunikácií, ak v dôsledku tejto žiadosti dôjde k ukončeniu Zmluvy počas dojednanej doby viazanosti;

c.) Nezaplatenie ceny za poskytnuté služby Účastníkom do 45dní po splatnosti, na základe ktorého vznikne Podniku právo na odstúpenie od Zmluvy; (ďalej len „porušenie záväzku viazanosti“).

Zmluvná pokuta: Podnik a Účastník sa dohodli, že porušením záväzku viazanosti vznikne Podniku voči Účastníkovi právo na zaplatenie vyúčtovanej zmluvnej pokuty. Zmluvná pokuta okrem sankčnej a prevenčnej funkcie predstavuje aj paušalizovanú náhradu škody spôsobenej Podniku v dôsledku porušenia záväzku viazanosti vzhľadom na benefity, ktoré Podnik poskytol Účastníkovi na základe tohto Dodatku. Benefity sa rozumie súčet všetkých zliav zo štandardných poplatkov za Služby (vrátane

doplnkových) podľa Cenníka, ako aj zľava z ceny MT, ktorá predstavuje rozdiel medzi neakciovou a akciovou kúpnu cenou, ak bol Účastníkovi na základe tohto Dodatku MZ poskytnutý. Benefity poskytnuté Účastníkovi na základe tohto Dodatku sú uvedené v bode 1. Tohto Dodatku alebo v Cenníku. Základom pre výpočet zmluvnej pokuty za porušenie záväzku viazanosti je suma špecifikovaná v tabuľke č. 1, ktorá zohľadňuje Benefity poskytnuté Účastníkovi podľa tohto Dodatku (ďalej len „Základ pre výpočet“). Vyúčtovaná suma zmluvnej pokuty bude vypočítaná podľa nižšie uvedeného vzorca, ktorý vyjadruje denné klesanie zo Základu pre výpočet počas plynutia doby viazanosti až do dňa ukončenia Zmluvy v dôsledku porušenia záväzku viazanosti podľa písmena a) alebo b) predchádzajúceho bodu tohto Dodatku alebo do dňa prerušenia poskytovania Služieb v dôsledku porušenia záväzku viazanosti podľa písmena c) predchádzajúceho bodu tohto Dodatku:

$$\text{Vyúčtovaná suma zmluvnej pokuty} = \text{Základ pre výpočet} - (\text{počet dní uplynutých z doby viazanosti} / \text{celkový počet dní doby viazanosti}) * \text{Základ pre výpočet}.$$

Zmluvná pokuta je splatná v lehote uvedenej na faktúre, ktorou je Účastníkovi vyúčtovaná. Uhradením zmluvnej pokuty zaniká dojednaný záväzok viazanosti, preto Účastník zmluvnú pokutu za porušenie záväzku viazanosti zaplatí iba jedenkrát. Podnik je oprávnený požadovať náhradu škody spôsobenej porušením záväzku viazanosti, pre prípad, ktorého bola dojednaná a vyúčtovaná zmluvná pokuta, len vo výške presahujúcej sumu vyúčtovanej zmluvnej pokuty.

7. Bližšie podmienky zmluvy boli upravené vo Všeobecných podmienkach pre poskytovanie verejných služieb spoločnosti Slovak Telekom, a.s. a v Cenníkoch.

8. Faktúrami bolo preukázané, že právny predchodca žalobcu, spoločnosť Slovak Telekom, a.s., Bajkalská 28, Bratislava, IČO: 35 763 469 vyfaktoval žalovanému mesačné poplatky, hlasové a nehlasové služby, z ktorých si žalobca podanou žalobou uplatnil sumu 350,12 eur a to:

- faktúrou č. XXXXXXXXXXXX, splatnou dňa 4. 4. 2016 sumu 202,83 eur;
- faktúrou č. XXXXXXXXXXXX, splatnou dňa 3. 5. 2016 sumu 147,29 eur.

Zároveň žalovanému bola vyfaktovaná aj zmluvná pokuta a to faktúrou č. XXXXXXXXXXXX, splatnou dňa 5. 12. 2016 vo výške 313,02 eur.

9. Zmluvou o postúpení pohľadávok zo dňa 21. 6. 2017, Dodatkom č. 1 k zmluve o postúpení pohľadávok a Prílohami, spoločnosť Slovak Telekom a.s. postúpila svoju pohľadávku voči žalovanému, ktorá je predmetom tohto konania, na žalobcu. Táto skutočnosť bola žalovanému oznámená listom zo dňa 10. 10. 2017.

10. Pokusom o zmier zo dňa 31. 1. 2019 žalobca vyzýval žalovaného na úhradu sumu 756,92 eur.

11. Na základe takéhoto oboznámenia sa s predloženými listinnými dôkazmi súd dospel k záveru, že podanej žalobe je potrebné vyhovieť len čiastočne.

Podľa ustanovenia §524 ods. 1 Občianskeho zákonníka, veriteľ môže svoju pohľadávku aj bez súhlasu dlžníka postúpiť písomnou zmluvou inému.

Podľa ustanovenia §524 ods. 2 Občianskeho zákonníka, s postúpenou pohľadávkou prechádza aj jej príslušenstvo a všetky práva s ňou spojené.

Podľa ustanovenia §44 ods. 1 Zák. č. 351/2011 Z.z. o elektronických komunikáciách, zmluvou o poskytovaní verejných služieb sa podnik zaväzuje účastníkovi zriadiť potrebné pripojenie k verejnej sieti alebo poskytovať príslušné služby. Podnik môže vydať všeobecné podmienky a cenník, ktoré sú súčasťou zmluvy. Zmluva o poskytovaní verejných služieb je písomná; to neplatí pre predplatené služby, poskytovanie služieb prostredníctvom verejných telefónnych automatov a iných verejných prístupových bodov. Písomnú zmluvu o poskytovaní verejných služieb je možné meniť aj inou ako písomnou formou, ak sa na tom zmluvné strany dohodnú; to neplatí pre záväzky účastníka, ktoré podľa Občianskeho zákonníka možno dojednať len v písomnej forme.

Podľa ustanovenia §44 ods. 2 Zák. č. 351/2011 Z.z. o elektronických komunikáciách, zmluva o poskytovaní verejných služieb musí obsahovať

- a) identifikačné údaje zmluvných strán v rozsahu podľa § 15 ods. 2,

b) popis poskytovaných služieb, najmä informácie o

1. prístupe k službám tiesňového volania a lokalizačným údajom vrátane obmedzení pri poskytovaní služieb tiesňového volania,
  2. obmedzeniach týkajúcich sa prístupu k službám a aplikáciám alebo ich používania v súlade s osobitnými predpismi,
  3. minimálnej ponúkanej úrovni kvality služieb, najmä lehotu prvého pripojenia k sieti alebo iné ukazovatele, ak tak určí úrad podľa § 46,
  4. postupoch podniku pri meraní a riadení prevádzky zameraných na zamedzenie preťaženia sieťového spojenia a informácie o tom, ako môžu tieto postupy vplyvať na kvalitu služieb,
  5. druhoch servisných služieb, podporných služieb a kontaktné údaje na tieto služby,
  6. obmedzeniach, ktoré podnik zavedie na používanie dodaných koncových zariadení,
- c) možnosť účastníka zverejniť alebo nezverejniť jeho osobné údaje v telefónnom zozname a informačných službách o účastníckych číslach a možnosť vybrať si, ktoré osobné údaje zverejní podľa § 59 ods. 2,
- d) podrobnosti o cenách vrátane prostriedkov, ktorými je možné získať aktuálne informácie o platných cenách, servisných poplatkoch, ponúkané spôsoby platby a rozdiely v nákladoch účastníka súvisiace so spôsobom platby,
- e) informácie o termínoch a spôsobe fakturácie za poskytnuté služby,
- f) čas trvania zmluvy o poskytovaní verejných služieb, podmienky jej predĺženia a ukončenia vrátane minimálnych podmienok používania alebo trvania služby, ktoré sa musia splniť v záujme využívania výhod z akcií na podporu predaja, poplatkov súvisiacich s prenosom čísel a iných identifikátorov, poplatkov splatných pri ukončení zmluvy o poskytovaní verejných služieb a náhrady nákladov súvisiacich s koncovými zariadeniami,
- g) spôsoby odškodnenia a systémy úhrad, ktoré sa uplatnia v prípade nesplnenia zmluvne dohodnutej úrovne kvality služieb,
- h) spôsob urovnávania sporov podľa § 75,
- i) druhy opatrení, ktoré môže podnik prijať v prípade narušenia bezpečnosti alebo integrity siete, alebo v prípade jej ohrozenia alebo poškodenia.

Podľa ustanovenia §43 ods. 12 Zák. č. 351/2011 Z.z. o elektronických komunikáciách, účastník je povinný

- a) používať verejnú službu v súlade s týmto zákonom a so zmluvou o poskytovaní verejných služieb,
- b) platiť za poskytnutú verejnú službu podľa zmluvy o poskytovaní verejných služieb, a ak to povaha služby umožňuje, až na základe predloženej faktúry,
- c) používať iba telekomunikačné zariadenia spĺňajúce požiadavky osobitných predpisov.

Podľa ustanovenia §52 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva.

Podľa ustanovenia §52 ods. 3 a 4 Občianskeho zákonníka, dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa ustanovenia §53 ods. 1, 2, 3 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané. Za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

Podľa ustanovenia §53 ods. 5 Občianskeho zákonníka, neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Podľa ustanovenia §53 ods. 12 Občianskeho zákonníka, neprijateľnosť zmluvných podmienok sa hodnotí so zreteľom na povahu tovaru alebo služieb, na ktoré bola zmluva uzatvorená, a na všetky okolnosti súvisiace s uzatvorením zmluvy v dobe uzatvorenia zmluvy a na všetky ostatné podmienky zmluvy alebo na inú zmluvu, od ktorej závisí.

Podľa ustanovenia §54 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon alebo osobitné predpisy na ochranu spotrebiteľa priznávajú, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

Podľa ustanovenia §544 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, ak strany dojednávajú pre prípad porušenia zmluvnej povinnosti zmluvnú pokutu, je účastník, ktorý túto povinnosť poruší, zviazaný pokutu zaplatiť, aj keď oprávnenému účastníkovi porušením povinnosti nevznikne škoda. Zmluvnú pokutu možno dojednať len písomne a v dojednaní musí byť určená výška pokuty alebo určený spôsob jej určenia.

Podľa ustanovenia §3 ods. 1 Občianskeho zákonníka, výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

Ako vyplýva z ustanovenia §39 Občianskeho zákonníka, neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

Podľa §3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov, každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách, ktorými sú zmluvy uzavreté podľa Občianskeho zákonníka alebo Obchodného zákonníka, ako aj všetky iné zmluvy, ktorých charakteristickým znakom je, že sa uzatvárajú vo viacerých prípadoch a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje; aj na spotrebiteľské zmluvy, ktoré neboli uzavreté podľa Občianskeho zákonníka, sa primerane použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka.

12. Súd má v danej veci dostatočne preukázané, že medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovaným bola uzatvorená zmluva o poskytovaní verejných služieb v zmysle Zákona o elektronických komunikáciách.

Predmetnú zmluvu a dodatok, je potrebné považovať aj za spotrebiteľské zmluvy a je potrebné na nich aplikovať ustanovenia Občianskeho zákonníka. Vzhľadom na povahu účastníkov tejto zmluvy, je nesporné, že predmetný zmluvný vzťah je vzťahom spotrebiteľským, keďže právny predchodca žalobcu ako dodávateľ pri uzatváraní zmluvy konal v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti a uzavrel predmetnú zmluvu so žalovaným, ktorý je fyzickou osobou - nepodnikateľom (čo vyplýva z označenia žalovaného v tejto zmluve identifikačnými znakmi typickými pre nepodnikateľa - menom, priezviskom, bydliskom, rodným číslom a číslom občianskeho preukazu).

Súd teda zastáva názor, že vyššie uvedená zmluva je zmluvou spotrebiteľskou, a preto je nutné na nich aplikovať i príslušné ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách upravené v Občianskom zákonníka, ako aj Zákon o ochrane spotrebiteľa č. 250/2007 Z.z., ako aj Smernica Rady 93/13/EHS. Žalobca postavenie žalovaného ako spotrebiteľa ani nespochybňoval. Na túto zmluvu je tak potrebné aplikovať prednostne špeciálne spotrebiteľské právo. Podľa §54 odsek 2 Občianskeho zákonníka sa v pochybnostiach použije právna úprava, ktorá je v prospech spotrebiteľa.

Pre spotrebiteľskú zmluvu je charakteristické, že spotrebiteľ vstupuje do zmluvného vzťahu s dodávateľom, ktorým je najčastejšie predávajúci, za zmluvných podmienok, ktoré si vopred určil dodávateľ, pričom spotrebiteľ nemá možnosť tieto podmienky individuálne ovplyvniť. Občiansky zákonník podrobnejšie špecifikuje všeobecné pravidlá pre dojednanie podmienok v spotrebiteľských

zmlúv a výslovne ustanovuje, že takéto ustanovenia v zmluvách, ktoré spôsobujú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa sú neprijateľné a preto neplatné. Vychádza sa z toho, že predovšetkým spotrebiteľ v dobrej viere uzatvára zmluvu s dodávateľom, od ktorého sa očakáva, že vzhľadom na jeho podnikanie a ponúkaný tovar a služby koná profesionálne a v súlade s poctivým prístupom k podnikaniu. Predpokladá sa, že dodávateľ má vedomosti a skúsenosti a oproti spotrebiteľovi vystupuje ako zvýhodnený účastník zmluvného vzťahu založeného spotrebiteľskou zmluvou. Pokiaľ dodávateľ požaduje od spotrebiteľa sankciu za porušenie jeho zmluvných povinností a táto je v nepomere k jeho plneniu, je neplatná.

Nepochybne zmluva uzavretá medzi účastníkmi je teda spotrebiteľskou zmluvou v zmysle zákona o ochrane spotrebiteľa (zákon NR SR č. 250/2007 Z. z.), ktorý v § 3 ods. 3 ustanovuje, že každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách. Tento výklad je v súlade aj s komunitárnou úpravou.

13. Súd žalobe žalobcu vyhovel v časti o zaplatenie 350,12 eur, keďže právny predchodca žalobcu dodal žalovanému služby a žalovaný je povinný platiť cenu za poskytnuté služby. Žalovaný cenu za poskytnuté služby vo výške 350,12 eur neuhradil. Preto súd žalobe v časti zaplatenia ceny za dodané služby vo výške 350,12 eur vyhovel, pretože žalovaný ako účastník má povinnosť zaplatiť cenu služieb.

14. Podľa ustanovenia §517 ods. 1 veta prvá Občianskeho zákonníka dlžník ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní.

Podľa ustanovenia §517 ods. 2 Občianskeho zákonníka ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

Podľa ustanovenia §3 ods. 1 nariadenia vlády SR č. 87/1995, ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka, výška úrokov z omeškania je o 5 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

Je nepochybné, že žalovaný sa dostal do omeškania so zaplatením svojho záväzku vo výške 350,12 eur a preto žalobca má nárok aj na úrok z omeškania z tejto sumy. Súd priznal žalobcovi podľa ustanovenia §517 ods. 1,2 Občianskeho zákonníka úrok z omeškania, ktorého výška je v súlade s ustanovením §3 ods. 1 nariadenia vlády SR č. 87/95 Z.z. a to podľa dátumu splatnosti jednotlivých faktúr.

15. V danej veci žalobca si uplatnil zmluvnú pokutu vo výške 313,02 eur. Zmluvné strany si môžu pre prípad porušenia zmluvnej povinnosti dohodnúť zmluvnú pokutu. Strana, ktorá zmluvnú pokutu požaduje, však musí v právnom úkone, ktorým túto zmluvnú pokutu žiada, uviesť určite a zrozumiteľne za ktoré konkrétne porušenie zmluvných povinností si zmluvnú pokutu uplatňuje a určite, zrozumiteľne a jasne uviesť spôsob jej prípadného vyčíslenia.

Zmluvná pokuta je jedným z právnych prostriedkov zabezpečenia záväzku. Má funkciu sankčnú, preventívnu a uhradzovaciu. Sankčný charakter zmluvnej pokuty znamená najmä, že postihuje toho účastníka, ktorý poruší zmluvnú povinnosť nepriaznivým následkom a to podobe vzniku ďalšej povinnosti zaplatiť peňažnú čiastku v dohodnutej výške. Občiansky zákonník neobsahuje úpravu o výške zmluvnej pokuty a ani o spôsobe jej určenia. Výška zmluvnej pokuty ale musí spĺňať kritérium primeranosti (cit. ust. § 53 ods. 4 písm. k).

16. Súd nijako nespochybňuje význam zmluvnej pokuty. Pokiaľ ide však o spotrebiteľský vzťah, musí ísť o takú zmluvnú pokutu, ktorá obstojí v rámci povinnej súdnej kontroly neprijateľných podmienok so zreteľom na povahu, obsah a všetky osobitosti právneho úkonu, so zreteľom na vzájomné práva a povinnosti účastníkov spotrebiteľskej zmluvy a v neposlednom rade i so zreteľom na sankcionovanie nesplnenia povinností na strane oboch účastníkov zmluvy.

Ako uviedol Ústavný súd SR: „Pokiaľ je však zmluvná podmienka až v hrubom nepomere v neprospech spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany v právnom vzťahu zo štandardnej spotrebiteľskej zmluvy, ktorý vzťah teória u prax navyše označujú za fakticky nerovný, nevyvážený, nemali by byť žiadne pochybnosti

o tom, že takáto zmluvná podmienka sa prieči dobrým mravom.“ (Uznesenie Ústavného súdu SR z 24.2.2011, IV.ÚS 55/2011-19).

17. Žalobca si uplatnil nárok na zmluvnú pokutu z dôvodu, že zo strany pôvodného veriteľa došlo k prerušeniu poskytovania služieb žalovaného z dôvodu, že žalovaný porušil zmluvné povinnosti, t.j. riadne a včas neuhradil pôvodnému veriteľovi vyúčtovanú cenu poskytnutých služieb.

Nárok na zmluvnú pokutu si žalobca uplatnil v zmysle zmluvných dojednaní obsiahnutých v dodatku, ktorý uzatvorili právny predchodca žalobcu a žalovaný a to konkrétne v zmysle bodu 3. tohto dodatku. Podľa uvedeného bodu dodatku, sa žalovaný zaviazal, že po dobu viazanosti 24 mesiacov odo dňa uzavretia dodatku zotrvá v zmluvnom vzťahu so žalobcom a bude využívať služby podniku, nevykoná žiadny úkon, ktorý by viedol k ukončeniu zmluvy, k preneseniu čísla a bude riadne a včas uhrádzať cenu za poskytované služby. Porušením záväzku viazanosti je výpoveď zmluvy účastníkom, ak výpovedná lehota alebo iná osobitne dohodnutá lehota uplynie počas dojednanej doby viazanosti, žiadosť účastníka o prenesenie tel. čísla k inému podniku poskytujúcej služby elektronických komunikácií, ak v dôsledku tejto žiadosti dôjde k ukončeniu zmluvy počas dojednanej doby viazanosti, nezaplatenie ceny za poskytnuté služby do 45 dní po splatnosti, na základe ktorého vznikne podniku právo od zmluvy odstúpiť. Porušením záväzku viazanosti vznikne podniku voči účastníkovi právo na zaplatenie vyúčtovanej zmluvnej pokuty.

18. Súd považoval za nedôvodnú žalobu žalobcu v časti požadovanej zmluvnej pokuty, ktorá mala byť dohodnutá v zmysle dodatku k zmluve o poskytovaní verejných služieb. Ako súd už vyššie skonštatoval, žalobca svoje právo v danej veci odvíja od zmluvy, ktorá patrí k spotrebiteľským zmluvám v zmysle ustanovenia § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka. Tieto zmluvy sú uzatvárané vo viacerých prípadoch a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje. Zmluvná pokuta mala byť písomne dojednaná v zmluvných dojednaniach, ktoré sú predtlačené a ktorých obsah žalovaný ovplyvniť vôbec nemohol. Nejde teda o individuálne dojednané zmluvné ustanovenie (§ 53 ods. 2 Občianskeho zákonníka). Súd má teda za to, že žalobca ako dodávateľ, zmluvnú pokutu so žalovaným ako spotrebiteľom osobitne nevyjednával, pretože zmluvná pokuta je súčasťou formulárových všeobecných zmluvných dojednaní. Pôvodný veriteľ pri uzatváraní zmluvy a dodatku vystupoval ako dodávateľ s poukazom na predmet podnikania (viď výpis z Obchodného registra na spoločnosť žalobcu a vymedzený predmet činnosti) a žalovaný vystupoval ako spotrebiteľ, pretože pri uzatváraní zmluvy nekonal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo podnikateľskej činnosti (§ 52 ods. 3,4 Občianskeho zákonníka). Spotrebiteľ sa v porovnaní s dodávateľom nachádza v znevýhodnenom postavení pokiaľ ide o vyjednávaciu silu, ale aj úroveň informovanosti a táto situácia ho vedie k pristúpeniu na podmienky vopred pripravené dodávateľom bez toho, aby mohol podstatným spôsobom ovplyvniť ich obsah. Aj v tomto konkrétnom prípade žalovaný nemal možnosť podstatným spôsobom obsah dodatku k zmluve ovplyvniť. Žalovaný ako spotrebiteľ si zmluvnú pokutu osobitne nevyjednal vzhľadom na ich splnenie s ostatnými štandardnými podmienkami. Mohol len zmluvu spolu s dodatkom ako celok odmietnuť alebo podrobiť sa všetkým podmienkam. Základným princípom spotrebiteľských zmlúv je, že nesmú obsahovať neprijateľnú podmienku, teda také zmluvné dojednanie, ktoré spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, a to pod sankciou absolútnej neplatnosti takejto podmienky. Z hľadiska posúdenia nekalých podmienok v spotrebiteľských zmluvách, Smernica Rady 93/13 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, si stanovila práve za cieľ vyvážiť faktickú nerovnováhu medzi dodávateľom a spotrebiteľom pozitívnym zásahom štátu.

Podľa čl. 6 Smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách; členské štáty zabezpečia aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok.

Smernica zároveň v prílohe vypočítava pre členské štáty ako vzor niektoré zmluvné podmienky, ktoré odporúča transponovať do vnútroštátnych predpisov. Jednou z týchto podmienok je aj „ neprimeraná kompenzácia za porušenie záväzku spotrebiteľa „ a s účinnosťou od 01. januára 2008 bola neprimeraná sankcia explicitne zapracovaná medzi neprijateľné podmienky do Občianskeho zákonníka, a to zákonom č. 568/2007 Z.z.

19. Občiansky zákonník účinný v čase uzatvorenia zmluvy za neprijateľnú podmienku v ust. §53 ods. 4 písm. k) považuje aj dojednanie vyžadujúce od spotrebiteľa, ktorý nesplnil svoj záväzok, aby zaplatil neprimerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nesplnením jeho záväzku. Občiansky zákonník s takouto neprijateľnou podmienkou spôsobujúcou značnú nerovnováhu v právach a v povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa spája v ust. § 53 ods. 5 sankciu neplatnosti.

Keďže ust. §53 Občianskeho zákonníka nikdy nebolo zaradené medzi prípady relatívnej neplatnosti (§ 40a Občianskeho zákonníka) išlo o neplatnosť absolútnu pôsobiacu bez ďalšieho priamo zo zákona, na ktorú musel súd prihliadať z úradnej povinnosti.

20. Podľa ustanovenia §44 ods. 5 Zákona o elektronických komunikáciách, bez ohľadu na minimálne obdobie platnosti zmluvy o poskytovaní verejných služieb, podnik je povinný zabezpečiť, aby zmluvné podmienky a postupy pri ukončení zmluvy neodrádzali účastníka od zmeny poskytovateľa služieb.

Podľa ustanovenia §44 ods. 11 Zákona o elektronických komunikáciách, účastník môže vypovedať zmluvu o poskytovaní verejných služieb uzavretú na dobu neurčitú z akéhokoľvek dôvodu alebo bez udania dôvodu.

Súd dospel k záveru, že dojednanie ohľadne zmluvnej pokuty v znení vyššie uvedenom, spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach medzi dodávateľom a spotrebiteľom v neprospech spotrebiteľa - žalovaného ako to predpokladá ust. §53 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Jedná sa dokonca o dojednanie, ktoré obmedzuje žalovaného na jeho právach, ktoré mu vyplývajú priamo zo zákona o elektronických komunikáciách. Nárok na zmluvnú pokutu okrem prípadu porušenia povinností na strane účastníka - žalovaného tým, že včas a riadne neuhradí svoj splatný záväzok voči veriteľovi, je dojednaný aj pre prípad ukončenia zmluvného vzťahu zo strany žalobcu formou výpovede počas doby viazanosti, pre prípad zmeny poskytovateľa telekomunikačných služieb, čím zo strany žalobcu dochádza k značnému zásahu do jej práv, nakoľko uplatnenie týchto zákonných práv zo strany žalovaného je sankcionované zo strany žalobcu zmluvnou pokutou.

Podmienku otázky značnej nerovnováhy je nutné posudzovať komplexne v súvislosti so všetkými ustanoveniami spotrebiteľskej zmluvy. Pri posudzovaní tohto konkrétneho prípadu dospel súd k presvedčeniu, že pri porovnávaní výhod, ktoré žalovaný získal a dojednania zmluvnej pokuty v zmysle dodatku k pripojenej zmluve, vytvára značnú nerovnováhu na strane spotrebiteľa, pričom umožňuje žalobcovi vymáhať zmluvnú pokutu pri porušení prakticky akejkoľvek povinnosti vyplývajúcej zo zmluvy bez ohľadu na jej dopad na vzájomné vzťahy účastníkov. Teória a súdna prax však zhodne považujú dobré mravy za všeobecne uznávané pravidlá morálky, ktoré predstavujú fundamentálny hodnotový poriadok v spoločnosti a zákonodarcia ich považuje za tak významné, že ich pomocou odkazu v právnej norme včleňuje do občianskeho práva. Z tohto vyplýva, že tieto morálne pravidlá majú objektívnu povahu a preto akékoľvek súhlasné, a teda subjektívne motivované vyhlásenia zmluvných strán, nie je smerodajné v tomto zmluvnom vzťahu. Ak vôľa slabšieho nie je daná na roveň silnejšej strany, dochádza k porušeniu dobrých mravov. Pozri rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 7Co/233/2016 zo dňa 24.08.2017.

21. Okrem uvedeného, dojednanie o zmluvnej pokute je súčasťou formulárovej zmluvy vyhotovenej žalobcom a teda je sporná aj skutočnosť, či vôbec žalovaný mal možnosť privodiť jej zmenu, nakoľko žalovaný tým, že podpísal zmluvu, keďže mal záujem o poskytovanú službu, musel prijať aj ostatné podmienky zmluvného vzťahu určené dodávateľom - žalobcom vrátane ustanovení o zmluvnej pokute. Takéto dojednanie zmluvnej pokuty preto nie je možné považovať podľa názoru súdu ani za individuálne dohodnuté v zmysle § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané (§ 53 ods. 2 Občianskeho zákonníka).

Súd poukazuje na právny názor vyjadrený v rozsudku Krajského súdu v Prešove vo veci 7Co/36/2015, cit. : „V danom prípade ako to vyplýva z obsahu spisu medzi účastníkmi bola uzatvorená štandardná formulárová spotrebiteľská zmluva. Uvedené je dôvodom k tomu, aby súdnej kontrole boli podrobené aj zmluvné dojednania majúce charakter podmienok spôsobujúcich značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Pritom by nemali byť žiadne pochybnosti o

tom, že spotrebiteľ je slabšou zmluvnou stranou, či už z dôvodu neinformovanosti, alebo vyjednávacej pozície pri pokuse dosiahnuť zmenu už vopred naformulovanej zmluvy.“

22. Dojednanie zmluvnej pokuty za nezaplatenie ceny za poskytnuté služby je neakceptovateľné. Na tom nič nemení ani fakt, že žalobca sa snažil zohľadniť časový aspekt porušenia tejto povinnosti vyjadrujúci denné klesanie základu zmluvnej pokuty počas plynutia doby viazanosti do dňa prerušenia poskytovania služieb v dôsledku nezaplatenia sumy za poskytnuté služby. Pri oneskorenej úhrade peňažného plnenia nemôže ostať bez povšimnutia výška pohľadávky vzniknutej porušením záväzku. Nezaplatením ceny sa rozumie neuhradenie ceny poskytnutých služieb v plnej výške. Môže teda nastať situácia, že spotrebiteľ si svoj záväzok nesplní len v nepatrnom rozsahu napr. z vyúčtovanej sumy neuhradí 1 euro. Zmluvná pokuta dojednaná pre prípad nezaplatenia ceny za poskytnuté služby, výšku pohľadávky takto vzniknutej vôbec nezohľadňuje. Okrem toho výška zmluvnej pokuty sa znižuje iba do dňa prerušenia poskytovania služieb v dôsledku nezaplatenia ceny za poskytnuté služby. Prerúšením poskytovania služieb k zániku zmluvného vzťahu nedochádza. Nemožno preto vylúčiť následne uhradenie dlžného záväzku zo strany spotrebiteľa a opätovné obnovenie poskytovania služieb. Táto okolnosť majúca podstatný vplyv na výšku zmluvnej pokuty zohľadnená nebola. Zmluvná pokuta tak ako bola dojednaná teda umožňuje poskytovateľovi služieb požadovať od spotrebiteľov zaplatenie zmluvnej pokuty vo výške podstatne prevyšujúcej pohľadávku vzniknutú porušením záväzku zaplatiť sumu poskytnutých služieb.

Dojednanie zmluvnej pokuty nezohľadňujúce výšku pohľadávky vzniknutej porušením záväzku a viažuce sa iba na moment prerušenia poskytovania služieb bez zohľadnenia prípadnej možnosti ich obnovenia predstavuje neprijateľnú zmluvnú podmienku, nakoľko výrazne znevýhodňuje spotrebiteľa a dodávateľovi umožňuje uplatniť si voči spotrebiteľovi zmluvnú pokutu v neprimeranej výške.

23. Súd preto nárok žalobcu na zaplatenie zmluvnej pokuty vo výške 313,02 eur ako nedôvodný zamietol.

24. Podľa ustanovenia §255 ods. 1,2 C.s.p., súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

Zo žalovanej sumy 663,14 eur súd žalobe žalobcu vyhovel len v časti o zaplatenie 350,12 eur (52,80% žalovanej sumy), čo na jednej strane predstavuje úspech žalobcu a na druhej strane neúspech žalovaného a teda v tejto časti by patrila náhrada trov konania žalobcovi. V časti o zaplatenie 313,02 eur (47,20% žalovanej sumy) súd žalobu žalobcu zamietol, čo predstavuje neúspech žalobcu a úspech žalovaného a teda aj v tejto časti by patrila náhrada trov konania žalovanému.

Z uvedeného vyplýva, že v konečnom dôsledku bol v konaní úspešnejší žalobca, ktorému patrí náhrada trov konania po odpočítaní jeho neúspechu v konaní od jeho úspechu v konaní, tj. v rozsahu 10,60% z trov konania, na ktoré by mal žalobca nárok pri plnom úspechu.

Súd rozhodol o nároku žalobcu na náhradu trov konania podľa ustanovenia §262 ods. 1 Civilného sporového poriadku, pričom o výške tejto náhrady trov konania bude rozhodnuté po právoplatnosti tohto rozsudku v zmysle ods. 2 citovaného ustanovenia.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

a) neboli splnené procesné podmienky,

b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,

- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolať proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolať dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozhodnutím splnená v stanovenej lehote, možno sa jej splnenia domáhať návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu.